

Schoolleiders aan het woord

Over nut en noodzaak van het schoolleidersregister gesproken

In dit artikel peilen we de meningen van collega's uit het vak. Voor deze editie vroegen we vier schoolleiders naar hun mening over het nut, de noodzaak en de valkuilen van het Schoolleidersregister PO.

Hanneke van de Meerendonk (61 jaar), directeur Kindcentrum de Haren:

'Confronterend, maar zeker ook verrijkend'

'Ik vind het heel goed dat er kritisch gekeken wordt naar de functie van schoolleider. Omdat ik merk dat deze functie heel erg is veranderd. Ik zie om me heen nog schoolleiders die vroeger leerkracht zijn geweest; een aantal redt het, een aantal niet. Het is een functie waar tegenwoordig ook financiën en personele problematiek bij komt kijken. Het vak is veel breder geworden dan alleen de onderwijsinhoud. Ook door de ontwikkeling van kindcentra krijg je grotere en complexere organisaties om te leiden. Ik vind het goed dat er over de schouder van de schoolleider wordt meegekeken of deze zijn of haar competenties goed ontwikkelt en onderhoudt.

Ik heb het als zeer steunend en verrijkend ervaren om via een evc-traject mijn competenties tegen het daglicht te houden. Ik ben orthopedagoog, maar heb in 1983 mijn diploma gehaald en daarna bijscholingen gedaan. Dan is het wel even slikken: je hebt een goede opleiding, maar je moet toch voor een soort van examencommissie verschijnen en je voor je gevoel bewijzen. Dat brengt je even in disbalans: ondanks dat je zoveel ervaring hebt en je papieren hebt. De ondersteuning via het evc-traject heb ik echter als heel verrijkend ervaren. Ik heb me in 2015 laten registreren, vervolgens ben ik meteen gaan kijken of ik de dingen die ik doe kan benutten voor herregistratie. Ik heb twee thema's gekozen en me laten ondersteunen via een leergroep.

Het verrijkt je dus, maar het is ook wel soms belastend, omdat je vaak opgeslokt wordt door de hectiek van alledag. De valkuil vind ik dat er tegenwoordig, door een veranderende populatie en maatschappij, zoveel eisen gesteld worden aan het vak van de schoolleider. Hierdoor is de schoolleider heel kwetsbaar. Als de eisen zo hoog worden en de functie wordt heel zwaar, zullen we ons moeten afvragen of er straks voldoende potentieel is om die functie in te vullen.'

Eva Naaijken (43 jaar), schoolleider Alan Turingschool Amsterdam:

'In een register staan, maakt je niet automatisch een goede schoolleider'

'Ik ben uitzonderlijk kritisch over het nut en de noodzaak van het schoolleidersregister. Ik denk dat ik een redelijk goede schoolleider ben, die in de afgelopen negen jaar relatief veel bereikt heeft in het onderwijs. Maar op een

Tekst:

Daphne Doemges-Engelen

Fotografie:

Aangeleverde foto's en Shutterstock

'Mijn school is drie keer excellente school geweest, maar het is niet genoeg. Ik vind het systeem verstorend en administratieve ballast geven.'

bepaald moment ben ik van de managementopleidingen afgestapt: ik omarm de scholing die ik samen met mijn team volg en het teacher leadership. Ook voor schoolleiders. Ik denk dat een cursus goed communiceren misschien meer oplevert dan weer een cursus leiderschap: deze laatste cursus kan vervolgens in het systeem, maar wat heb je er dan aan?

Ik zie de schoolleider in het primaire proces ondersteunend aan leraren: je bent de ducttape van de organisatie. Ik vind het schoolleidersregister een wassen neus die niets zegt over het feit of je wel of niet een goede schoolleider bent.

Ik ben van mening dat iedere schoolleider vakbekwaam moet zijn en zich continu moet ontwikkelen. Daarom ben ik geregistreerd. Maar in een register staan, maakt je niet automatisch een goede schoolleider! Daarom ben ik daar op tegen. Ik doe best wel veel, ik schrijf artikelen, ik ga naar bijeenkomsten, ik doe een project voor OCW: maar dit zijn allemaal zaken die ik pas kan opvoeren nadat ze zijn gevalideerd tijdens een valideringsgesprek. Ik ben een van de conceptwinnaars van de Amsterdamse schoolwedstrijd, en steek daar momenteel veel tijd in. Op zo'n moment heb je minder tijd om andere scholing te volgen. Toch voel ik de druk omdat er bepaalde opleidingseisen zijn voor het schoolleidersregister. Al de andere activiteiten die ik doe, kan ik toelichten in een valideringsgesprek. Maar wat voegt het valideringsgesprek toe voor mijn leiderschap? Mijn school is drie keer excellente school geweest, maar het is niet genoeg. Ik vind het systeem verstorend en administratieve ballast geven. Ik zou me nu moeten herregistreren, maar daar voel ik enorme aversie tegen. Het is een principe, maar het is ook een tijds kwestie, het is mij de tijd niet waard.'

Jasper Swuste (45 jaar), directeur van Mytylschool Ariane de Ranitz VSO in Utrecht:

'Het intrinsieke leren moet overeind blijven'

'Ik vind het schoolleidersregister tot nu toe een prima tool als kapstok om te gaan leren en daarin gestimuleerd te worden. Waar voor gewaakt moet worden, naar mijn idee, is dat het geen bureaucratisch instrument wordt waarbij mensen een opleiding volgen alleen maar om aan de accreditatiepunten te voldoen. Het leren moet centraal staan; niet het accrediteren.

Ik hoop dat vooral ook het informeel leren wordt aangegrepen. Daar zit veel meer eigenaarschap en verantwoordelijkheid bij van de schoolleider zelf. Informeel leren is per definitie op maat, omdat je met een eigen leervraag aan de slag gaat. Zo spreek je als het ware je eigen ontwikkeling bij elkaar, die je laat toetsen via een validatieprocedure. Qua diepgang levert dit, is mijn ervaring en inschatting, vaker meer op dan het formele leren.

Ik heb de opleiding schoolleider vakbekwaam gevolgd. Hierdoor voldoe je aan de registratie-eisen. Het herregistreren vindt binnen vier jaar plaats, dus zal ik verder gaan leren: informeel en formeel. Door het schoolleidersregister ga je gericht aan je professionalisering werken, dat is positief. Het intrinsieke leren, vanuit je eigen leervraag, motivatie en wil, moet overeind blijven; het moet geen trucje of verplichting worden.'

Esther van der Linden (47 jaar), directeur Jenaplan De Kring in Oegstgeest:

'Mooi dat er een route van informeel leren mogelijk is'

'Ik vind het een heel mooi initiatief, omdat ik het belangrijk vind dat je altijd blijft leren, zeker in een onderwijsinstelling. Het is een mooie erkenning en in die zin vergelijkbaar met andere beroepsgroepen waarin mensen gestimuleerd worden en moeten blijven leren, zoals artsen, advocaten en psychologen. Commerciële bedrijven worden snel uit de markt gedrukt als ze niet mee leren en meegaan in ontwikkelingen. In het onderwijs is dat niet zo, daarom is het goed dat je andere impulsen krijgt. Ik ben in maart 2016 geregistreerd. Dan volgt nu de spannende herregistratie. Spannend, want ik ben nu sinds een jaar directeur en dat vraagt veel tijd en aandacht. Ik weet nog niet waar ik de tijd vandaan ga halen om een opleiding te volgen. Dat is misschien een slecht excuus, dus daar moet ik mee aan de slag. Daarnaast voel ik een spanningsveld met de financiën: er is een bepaald opleidingsbudget gereserveerd voor mij als schoolleider wat naar mijn idee onevenredig veel is. Dat voelt voor mij niet goed naar mijn team. Daarom vind ik het ook heel mooi dat er een route van informeel leren mogelijk is. Dan leg je de leervraag bij jezelf neer, maar dat hoeft je niet per se via een opleiding te doen. Het kan ook door te leren van veranderingsprocessen. Dat vraagt echter wel wat meer denkwerk voor jezelf. Ook bij vormen van formeel leren heb ik nog een zoektocht te gaan. Je kijkt misschien bij de keuze voor een opleiding of dit binnen je deelgebieden valt en of de opleiding erkend is, omdat je weet dat je moet voldoen aan de eisen voor herregistratie. Dan krijg je echter andere motivaties dan je eigenlijk zou moeten willen. Maar ik denk dat je daar zelf anders mee om leert gaan, gedurende het proces.'

'Commerciële bedrijven worden snel uit de markt gedrukt als ze niet mee leren en meegaan in ontwikkelingen. In het onderwijs is dat niet zo, daarom is het goed dat je andere impulsen krijgt.'